

Sygn. akt IV U 57/24

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 marca 2024 roku w Sieradzu

odwołania P. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z dnia 23.01.2024 r. Nr (...)

w sprawie P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

o wznowienie postępowania

1. ***Oddala odwołanie.***

2. ***Zawarty w odwołaniu wniosek o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem przepisów art. 25a ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przekazuje do rozpoznania organowi rentowemu.***

Sygn. akt IV U 57/24

UZASADNIENIE

Decyzją z 23.01.2024r. (znak: (...)) w związku ze skargą z 16.01.2024r. o wznowienie postępowania administracyjnego w sprawie zakończonej ostateczną decyzją z 15.09.2022r., ZUS (...) Oddział w Ł. odmówił P. G. wznowienia postępowania w sprawie na podstawie art. 83b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13.10.1998r. (Dz. U. z 2023r. poz. 1230) w zw. z art. 149§3 oraz art. 145a§2 k.p.a., z uwagi na wniesienie skargi po ustawowym terminie.

Nie podzielając powyższej decyzji, w/w złożył odwołanie, wnosząc o jej zmianę i wznowienie postępowania i przeliczenie emerytury przy uwzględnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 15.11.2023r., sygn. akt P 7/22.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosi o oddalenie odwołania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, iż wyrok TK z 15.11.2023r. w sprawie P 7/22 dotyczy kwestii niezgodności art. 17 ustawy z dnia 24.06.2021r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1612) w zw. z art. 25a ust.2 pkt 2 i ust.2a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w zakresie w jakim pomija emerytury przyznane na wniosek zgłoszony przed 01.06.2021r. - z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Organ rentowy podkreślił, iż powołany wyrok TK nie dotyczy samego mechanizmu obliczania tzw. emerytur czerwcowych, lecz jedynie wskazanego w jego sentencji pominięcia wynikającego z art. 17 ww. ustawy, odnoszącego się do tzw. emerytur czerwcowych, przyznanych na wniosek zgłoszony przed 01.06.2021r. Przytaczając treść przepisów art. 145 i

145a k.p.a. oraz art. 83b ustawy systemowej organ rentowy zaznaczył, iż wniesienie skargi o wznowienie postępowania po upływie miesięcznego terminu od dnia wejścia w życie orzeczenia TK skutkuje odmową wznowienia postępowania, co donosi się do wniosku P. G., który został złożony w dniu 16.01.2024r. a więc po ustawowym terminie do jej złożenia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. G., ur. (...)

Decyzją z dnia 11.06.2015r., ZUS przyznał P. G. emeryturę od 4.06.2015r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, zawieszając wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia (decyzja k. 11/akta ZUS).

Decyzją z 8.07.2015r., ZUS ustalił wysokość i podjął wypłatę zaliczki na poczet przysługującej emerytury od 1.07.2015r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (decyzja k. 16/akta ZUS).

Decyzją z 20.07.2015r., ZUS z urzędu w nawiązaniu do decyzji z 8.07.2015r. o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury, przeliczył P. G. emeryturę od 1.07.2015r., tj. od daty od której przyznano świadczenie (decyzja k. 20/akta sprawy).

Kolejnymi decyzjami ZUS przeliczał emeryturę wnioskodawcy od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (decyzja k. 24, 29/akta ZUS).

Decyzją z 15.09.2022r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) oddział w Ł. przyznał w/w emeryturę od 1.08.2022r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (k. 36/akta ZUS).

Wyrokiem z 15.11.2023r. w sprawie sygn. akt P 7/22, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że artykuł 17 ustawy z dnia 24 czerwca 2021r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1621), w związku z art. 25a ust. 2 pkt 2 i ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023r. poz. 1251, ze zm.) w zakresie, w jakim pomija emerytury przyznane na wniosek zgłoszony przed 1 czerwca 2021r., jest niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 16.11.2023r. pod poz. 2490.

W dniu 16.01.2023r. P. G. złożył w ZUS wniosek o ponowne obliczenie emerytury w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 15.11.2023r., sygn. akt P 7/22 (k. 46/akta ZUS).

Decyzją z 23.01.2024r. (znak: (...)) w związku ze skargą z 16.01.2024r. o wznowienie postępowania administracyjnego w sprawie zakończonej ostateczną decyzją z 15.09.2022r., ZUS (...) Oddział w Ł. odmówił P. G. wznowienia postępowania w sprawie na podstawie art. 83b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13.10.1998r. (Dz. U. z 2023r. poz. 1230) w zw. z art. 149§3 oraz art. 145a§2 k.p.a. z uwagi na wniesienie skargi po ustawowym terminie. (decyzja/akta ZUS).

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że sprawą z zakresu ubezpieczeń, zgodnie z art. 476§2 k.p.c., jest sprawa, w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego. Zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza zatem treść decyzji organu rentowego (por. wyrok SN z 26.05.2011r., II UK 360/10 i powołane w nim orzecznictwo, wyrok SA w Łodzi z 9.09.2015r. III AUa 1523/14). Decyzja zapada po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, a sąd w postępowaniu odwoławczym rozstrzyga o jej prawidłowości, przy czym postępowanie własne prowadzi według procedury cywilnej. Utrwalone są zapatrywania, że przeniesienie sprawy na drogę sądową przez złożenie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych lub nie w spornej decyzji, poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem osoba odwołująca się żądać może jedynie korekty

stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wznowienia postępowania w sprawie z powołaniem się na przepisy k.p.a. - art. 145a§1 k.p.a. który stanowi, iż można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową między narodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja; w myśl §2 w sytuacji określonej w §1 skargę o wznowienie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. W myśl art. 57§3 k.p.a. terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca. §4 tego przepisu stanowi, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. Organ rentowy prawidłowo zatem przyjął, iż skarga P. G. o wznowienie postępowania, wniesiona w dniu 16.01.2023r., została złożona po upływie miesięcznego terminu, określonego w art. 145a§2 k.p.a, który upłynął 18.12.2023r.

Ponieważ postępowanie przed organem rentowym w sprawie emerytury toczy się według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z odmiennościami wynikającymi z ustawy o emeryturach i rentach z FUS albo ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to oczywiste jest, że do wznowienia postępowania zakończonego decyzją administracyjną organu rentowego ma zastosowanie art. 145a k.p.a. Pogląd ten ma swe źródło również w regulacji zawartej w art. 180 § 1 i 2 k.p.a., który to przepis przewiduje, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy k.p.a., chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach, jak i w treści art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który ustanawia zasadę w stosowania k.p.a., o ile ustawa systemowa nie stanowi inaczej. Skoro zatem ani ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych ani ustawa emerytalna nie zawierają przepisów dotyczących trybu wznowienia w przypadku wydania decyzji w oparciu o przepis uznany za niezgodny z Konstytucją i wobec tego, że w takiej sytuacji zasadą jest stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, właściwą podstawę wznowienia postępowania stanowi wyłącznie przepis art. 145a k.p.a. W przypadku złożenia skargi o wznowienie postępowania administracyjnego organ rentowy, badając wystąpienie przesłanki określonej w treści przepisu art. 145a § 1 k.p.a., na wstępnym etapie postępowania ustala wyłącznie, czy zachowano ustawowy termin do wniesienia żądania.

Mając zatem na uwadze, iż P. G. uchybił terminowi, określonemu w powołanym przepisie k.p.a., odwołanie na podstawie art. 47714§1 k.p.c. podlegało oddaleniu (pkt 1 wyroku).

Na podstawie art. 47710§2 k.p.c. przekazano do rozpoznania organowi rentowemu zawarty w odwołaniu wniosek o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem przepisów art. 25a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (pkt 2 wyroku).